

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

PREDMET MIŠKOVIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 7194/12)

PRESUDA

STRASBOURG

8.07.2014. godine

Ova presuda je konačna ali su moguće redakcijske izmjene.

U predmetu Mišković protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasijedajući kao odbor u sljedećem sastavu:

George Nicolaou, *predsjednik*,

Zdravka Kalaydjieva,

Faris Vehabović, *sudije*,

i Fatoş Aracı, *zamjenica registrara odjela*,

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost dana 17.06.2014. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je po aplikaciji (br. 7194/12) protiv Bosne i Hercegovine koju je Sudu podnijela državljanka Bosne i Hercegovine, gđa Radmila Mišković („aplikantica“), prema članu 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“), dana 24. 12. 2011. godine.

2. Aplikanticu je zastupao g. Đ. Marić, advokat iz Banjaluke. Vladu Bosne i Hercegovine („Vlada“) zastupala je zastupnica, gđa. M. Mijić.

3. Kao i u predmetu *Čolić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, br. 1218/07 i dr., 10.11.2009. i Runić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, br. 28735/06 i dr., 5.11.2011.*, i u ovom predmetu je riječ o neizvršavanju konačne i izvršne presude domaćeg suda kojom je aplikantici dosuđena ratna šteta.

4. Dana 14.03.2013. godine aplikacija je dostavljena Vladi.

5. Vlada se usprotivila ispitivanju aplikacije od strane Odbora. Nakon što je razmotrio protivljenje Vlade, Sud ga odbija.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

6. Aplikantica živi u Bosni i Hercegovini.

7. Presudom Osnovnog suda u Prijedoru od 24.11.2000. godine koja je postala pravosnažna dana 12.01.2001. godine, Republici Srpskoj (entitetu Bosne i Hercegovine) naređeno je da u roku od 15 dana aplikantici isplati

7.000 konvertibilnih maraka (KM)¹ na ime nematerijalne štete, zajedno sa zateznom kamatom po zakonskoj stopi.

8. Osnovni sud u Banjaluci donio je rješenje o izvršenju dana 24.07.2001. godine.

9. Aplikantica se žalila Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine („Ustavni sud“) zbog neizvršavanja presude. Dana 20.12.2005. godine, Ustavni sud je našao povredu člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju. Aplikantica nije tražila naknadu štete, ali i da jeste, njen zahtjev bi vjerovatno bio odbijen (vidi, na primjer, odluke Ustavnog suda AP 774/04 od 20.12.2005, tačka 438; AP 557/05 od 12.04.2006, tačka 195; AP 1211/06 od 13.12.2007, tačka 79; AP 224/08 od 8.12.2010, tačka 37).

10. Nakon opsežne informativne kampanje kako bi se objasnile raspoložive opcije za izmirenje javnog duga Republike Srpske (uključujući i dug nastao na osnovu domaćih presuda), dana 25.04.2012. godine, aplikantica je obavijestila nadležne organe da je saglasna da joj se glavnica duga i zatezne kamate isplate u obveznicama. Potom su dana 31.05.2012. godine aplikantici izdate obveznice Vlade. Dana 17.09.2012. godine, aplikantica je prodala sve svoje obveznice na berzi.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO

11. Relevantno domaće pravo i praksa izneseni su u presudi *Čolić i drugi* (citirana gore, tačke 10-12) i *Runić i drugi* (citirana gore, tačka 11).

PROPISI

12. Aplikantica se žalila zbog neizvrenja presude navedene u tački 7. Ona se pozvala na član 6. Konvencije i član 1. Protokola br.1 uz Konvenciju.

Član 6. u relevantnom dijelu glasi:

„Prilikom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ... svako ima pravo na pravičan i javni postupak u razumnom roku, pred neovisnim i nepristrasnim sudom uspostavljenim na osnovu zakona“.

Član 1. Protokola br.1 uz Konvenciju propisuje sljedeće:

„ Svaka fizička i pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen njegove imovine osim kada je to u javnom interesu i u skladu s uvjetima propisanim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

¹ Konvertibilna marka (BAM) koristi isti fiksni kurs prema euru koji ima i njemačka marka, odnosno: EUR 1 = BAM 1,95583

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnim kako bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom ili kako bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6. KONVENCIJE I ČLANA 1. PROTOKOLA br. 1 UZ KONVENCIJU

A. Dopuštenost

13. Vlada je smatrala da aplikantica više ne može tvrditi da ima status žrtve u smislu člana 34. Konvencije nakon što je domaća presuda o kojoj je riječ izvršena putem obveznica Vlade. Aplikantica se nije složila s tim.

14. Sud podsjeća da je u svojoj vodećoj presudi koja se odnosi na ovo pitanje (*Čolić i drugi*, citirana gore) utvrdio povredu člana 6., kao i člana 1. Protokola br. 1. bez obzira na činjenicu što su i tim aplikantima bile ponuđene obveznice vlade umjesto gotovine kao način izvršenja. Tužena država je izvršila presude koje su bile razmatrane u tom predmetu isplatom u gotovini i obavezala se da će na taj način izvršiti niz drugih sličnih presuda (vidi *Momić i drugi protiv Bosne i Hercegovine* (odl.), br. 28730/06, 17.05.2011). Međutim, treba naglasiti da niko od aplikanata u tim predmetima, za razliku od aplikantice u ovom predmetu, nije prihvatio obveznice Vlade. Prema tome, mora se napraviti razlika između ovog predmeta i jurisprudencije u predmetu *Čolić i drugi*. Nadalje, s obzirom da je aplikantica već prodala svoje obveznice na berzi (vidi tačku 10. u tekstu gore), Sud smatra da su sporne presude izvršene.

15. Unatoč navedenom, Sud je uvijek smatrao da odluka ili mjera donesena u korist aplikanta u principu nije dovoljna da bi aplikantu prestao status žrtve osim ukoliko domaći organi ne priznaju navodnu povredu i ne pruže dogovarajuće i dovoljno obeštećenje (vidi *Scordino protiv Italije* (br. 1) [GC], br. 36813/97, tačke 180 i 193, ESLJP 2006-V). Jedna od karakteristika takvog obeštećenja jeste i iznos koji su dosudili domaći organi (vidi *Kudić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 28971/05, tačka 17, 9.12.2008). Iako je tačno da su domaći organi izričito priznali povredu koja se navodi u ovom predmetu, aplikantica nije mogla dobiti bilo kakvu naknadu zbog kašnjenja u izvršenju presude (vidi tačku 9. u tekstu gore). Prema tome, ona i dalje može tvrditi da je žrtva u smislu člana 34. Konvencije u vezi s periodom tokom kojeg je presuda bila neizvršena (vidi *Dubenko protiv Ukraine*, br. 74221/01, tačka 36, 11.01.2005). Sud stoga odbija primjedbu Vlade.

Sud dalje napominje da aplikacija nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3. (a) Konvencije, niti je nedopuštena po bilo kojem drugom osnovu. Stoga je proglašava dopuštenom.

B. Meritum

16. Sud primjećuje da je predmetni slučaj praktično identičan predmetu *Runić i drugi* (citiran gore) u kojem je Sud utvrdio povredu člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Imajući u vidu period tokom kojeg predmetna presuda nije izvršena (skoro 10 godina nakon datuma ratifikacije Konvencije od strane Bosne i Hercegovine), te nakon što je ispitao sve relevantne okolnosti, Sud ne vidi bilo kakav razlog da odstupi od svoje ranije prakse.

Prema tome, došlo je do povrede člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju.

II. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

17. Član 41. Konvencije glasi:

„Ukoliko Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili njenih Protokola, te ukoliko zakonodavstvo visoke strane ugovornice o kojoj je riječ omogućuje samo djelomično obeštećenje, Sud će, po potrebi, odrediti pravičnu naknadu oštećenoj strani.“

A. Odšteta

18. Aplikantica je zahtijevala 2.000 eura (EUR) na ime nematerijalne štete. Vlada je smatrala da ovaj zahtjev nije potkrijepljen. Sud smatra da je aplikantica pretrpjela određenu nematerijalnu štetu zbog povreda Konvencije koje su utvrđene u ovom predmetu. Vršeci pravičnu procjenu kako to zahtijeva član 41. Konvencije, te imajući u vidu iznose dosuđene u predmetu *Čolić i drugi* (citiran gore, tačka 21), Sud aplikantici dosuđuje 1.500 eura na ime nematerijalne štete, te svaki porez koji može biti zaračunat na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

19. Aplikantica također potražuje 500 eura za troškove i izdatke nastale u postupcima pred domaćim sudovima, kao i pred Sudom. Vlada je smatrala da je traženi iznos pretjerano visok. Prema praksi Suda, aplikant ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo ukoliko se pokaže da su oni stvarno nastali i da su bili neophodni, te da su razumni u pogledu iznosa (vidi, na primjer, *Iatridis protiv Grčke* (pravična naknada) [GC], br. 31107/96, tačka 54, ESLJP 2000-XI).

20. Sud napominje da je advokat aplikantice podnio početnu aplikaciju, te na zahtjev Suda, pisana izjašnjenja na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine. Prema tome, treba u cjelosti udovoljiti zahtjevu aplikantice za naknadu troškova i izdataka.

C. Zatezna kamata

21. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata zasniva na najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke, uvećanoj za tri postotna boda.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* aplikaciju dopuštenom;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju zbog kašnjenja u izvršenju pravosnažne presude domaćeg suda;
3. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država u roku od tri mjeseca aplikantici plati sljedeće iznose pretvorene u konvertibilne marke prema kursu na dan izmirenja:
 - (i) EUR 1.500 (hiljadu pet stotina eura), kao i svaki porez koji može biti zaračunat, na ime nematerijalne štete; i
 - (ii) EUR 500 (pet stotina eura), kao i svaki porez koji može biti zaračunat aplikantici, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da će se od isteka navedena tri mjeseca do izmirenja platiti obična kamata na navedene iznose, po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke u periodu neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
4. *Odbija* preostali dio zahtjeva za pravičnu naknadu koji je podnijela aplikantica.

Sastavljeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi dana 8.07.2014. godine, u skladu s pravilom 77. stavovi 2. i 3. Pravila Suda.

Fatoş Aracı
zamjenica registrara

George Nicolaou
predsjednik